

312645

Ongun, Cemil Sena.

150028

CUMHURİYETİMİZİN 100. YILINDA 100 FELSEFECİMİZ CİLT 1

Editör: Doç. Dr. Nihat Durmaz
Editör Yardımcısı: Arş. Gör. Muhammet Pilgir

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	312645
Tas. No:	321 Cum

05 Haziran 2024

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Ankara
2023.

ibel
enin
kulu

CEMİL SENA ONGUN'UN "FİKİR KIRINTILARI" NDA SOSYAL DARWINİST YANSIMALAR*

Dr. Öğr. Üyesi Ragıp Ergün**

GİRİŞ

Batı'da uzun bir dönem bilgi üretme tekeli din adamları sınıfında bulunmuştur. Bu tekelin el değiştirmesi oldukça çetrefilli, acılı ve kaotik bir sürecin sonunda olmuş ve mücadeleyi bilim adamları kazanmıştır. Bu sürecin sonunda Batı'da bilgi üretme, hangi verinin bilgi olduğuna karar verme ve bilginin değerini belirleme yetkisi yeni bir sınıfın eline geçmiştir. Bilginin din adamlarından bilim adamlarına geçiş sürecinde din adamlarına güç veren meşruiyet kaynakları teker teker yıkılmaya çalışılmıştır. Bu süreçte öncelikte var olanın alternatifi olma iddiası hâkimdir. Rene Descartes'in matematik, Isaac Newton'un fizik ile alternatif dindarlık söylemi (Descartes, 1984: 46-47; Ülken, 1983: 16) ile başlayan bu süreç, materyalizm ile maddenin kendisinin yaratıcı gücü olduğu iddiasına yerini bırakmıştır. Ayrıca Tanrının siyasal kitabında anlaşmanın zor olduğu ve bu yüzden onun sayısal/tabiat kitabında anlaşmaya çalışmanın gerektiği iddiası zamanla pozitivizmin ortaya çıkmasıyla Tanrısal bilginin dışlanmasına neden olmuştur. Maddeye içkin olduğu öne sürülen kuvvet ve ampirik/deneysel bilgi ile din adamları bilgi üretme sahasından kovulmaya çalışılsa da insan başta olmak üzere bütün canlı türlerin ortaya çıkışı konusunda uzun bir süre Tanrısız bir izah yapılamamıştır. Bu kritik eşik daha sonra Darwin'in biyolojik evrim teorisiyle aşılma çalışılmıştır.

Evrim teorisi üzerine çalışsan pek çok düşünür ve bilim tarihçisi bu yaklaşımın eski Yunan Filozofu Anaksimender'e (diğer ismiyle Anaksimandros) kadar uzandığını iddia etmiştir (Galip Ata, 1931: 35). Ancak bu teori günümüz anlamıyla ilk kez Lamarck'ın 1809'da kaleme aldığı Philosophie Zoologique

* Bu çalışma Sosyal Bilimler Akademi Dergisi'nde şu künye ile yayınlanmıştır: Ergün, R. (2022). "Cemil Sena Ongun'un "Fikir Kırıntıları"nda Sosyal Darwinist Yansımalar". *Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 5(1),13-38.
** Artvin Çoruh Üniversitesi Şavşat MYO Hukuk Bölümü, r.ergun@artvin.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7675-8729.